

Професійний стандарт
Апаратник очищення газу

(дата внесення до Реєстру кваліфікацій)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Розробником Галузева рада з розробки професійних стандартів і стратегії розвитку професійних кваліфікацій Всеукраїнського об'єднання обласних організацій роботодавців підприємств металургійного комплексу „Федерація металургів України”, протокол від 10.10.2025 № 92

(найменування розробника, рішення (може оформлюватися протоколом), наказ, розпорядження, яким затверджено професійний стандарт)

Професійний стандарт розроблено та затверджено згідно з вимогами статті 42 Кодексу законів про працю України, на підставі висновку суб'єкта перевірки (СПО роботодавців) від 10 жовтня 2025 року про дотримання під час підготовки проєкту професійного стандарту вимог Порядку розроблення, введення в дію та перегляду професійних стандартів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 31.05.2017 р. № 373

1. Назва професійного стандарту

Апаратник очищення газу.

2. Загальні відомості про професійний стандарт

1) мета діяльності за професією.

Управління процесами очищення газу від сірководню, регенерації поглинаючого содового розчину і отримання регенераторного (сірководневого газу) на основі показань контрольно-вимірювальних приладів, результатів лабораторного контролю.

2) назва виду (видів) економічної діяльності, секції, розділу, групи, класу економічної діяльності та їх код згідно з Національним класифікатором України ДК 009:2010 «Класифікація видів економічної діяльності»

Секція С	Переробна промисловість	Розділ 19	Виробництво коксу та продуктів нафтоперероблення	Група 19.1	Виробництво коксу та коксопродуктів
				Клас 19.10	Виробництво коксу та коксопродуктів
Секція С	Переробна промисловість	Розділ 24	Металургійне виробництво	Група 24.1	Виробництво чавуну, сталі та феросплавів
				Клас 24.10	Виробництво чавуну, сталі та феросплавів

3) назва (назви) професії (професій) та код (коди) підкласу (підкласів) (групи) професії згідно з Національним класифікатором України ДК 003:2010 «Класифікатор професій»

Апаратник очищення газу 8154.

4) професійна (професійні) кваліфікація (кваліфікації), її (їх) рівень згідно з Національною рамкою кваліфікацій

Апаратник очищення газу (2 кваліфікаційний розряд), 2 рівень НРК.

Апаратник очищення газу (3 кваліфікаційний розряд), 3 рівень НРК.

Апаратник очищення газу (4 кваліфікаційний розряд), 3 рівень НРК.

Апаратник очищення газу (5 кваліфікаційний розряд), 4 рівень НРК.

Апаратник очищення газу (6 кваліфікаційний розряд), 4 рівень НРК.

5) назва (назви) документа (документів), що підтверджує (підтверджують) професійну кваліфікацію особи

– сертифікат про присвоєння/підтвердження професійної або часткової професійної кваліфікації;

– сертифікат про визнання професійної або часткової професійної кваліфікації (щодо професійних кваліфікацій, здобутих у інших країнах);

- диплом кваліфікованого робітника за професією «Апаратник очищення газу» з додатком до диплома кваліфікованого робітника;
- свідоцтво про присвоєння (підвищення) робітничої кваліфікації за професією «Апаратник очищення газу» з додатком до свідоцтва про присвоєння (підвищення) робітничої кваліфікації;
- інші документи, що підтверджують професійну та/або часткову професійну кваліфікацію.

3. Здобуття професійної кваліфікації та професійний розвиток

1) здобуття професійної кваліфікації

Назва професійної та/або часткової професійної кваліфікації	Суб'єкти, уповноважені законодавством на присвоєння/підтвердження та визнання професійних кваліфікацій	
	Кваліфікаційні центри	Суб'єкти освітньої діяльності
«Апаратник очищення газу» (2 кваліфікаційний розряд)	без вимог до рівня освіти, стажу роботи	первинна професійна підготовка, професійне (професійно-технічне) навчання – базова або повна загальна середня освіта, без вимог до стажу роботи. перепідготовка - професійна (професійно-технічна) освіта або професійне навчання на виробництві, без вимог до стажу роботи.
«Апаратник очищення газу» (3 кваліфікаційний розряд)	без вимог до рівня освіти, стажу роботи	первинна професійна підготовка, професійне (професійно-технічне) навчання – базова або повна загальна середня освіта, без вимог до стажу роботи. перепідготовка - професійна (професійно-технічна) освіта або професійне навчання на виробництві, без вимог до стажу роботи.
«Апаратник очищення газу» (4 кваліфікаційний розряд)	без вимог до рівня освіти, стажу роботи	первинна професійна підготовка, професійне (професійно-технічне) навчання – базова або повна загальна середня освіта, без вимог до стажу роботи. перепідготовка - професійна (професійно-технічна) освіта або професійне навчання на

		виробництві, без вимог до стажу роботи.
«Апаратник очищення газу» (5 кваліфікаційний розряд)	без вимог до рівня освіти, стажу роботи	первинна професійна підготовка, професійне (професійно-технічне) навчання – базова або повна загальна середня освіта, без вимог до стажу роботи. перепідготовка - професійна (професійно-технічна) освіта або професійне навчання на виробництві, без вимог до стажу роботи.
«Апаратник очищення газу» (6 кваліфікаційний розряд)	без вимог до рівня освіти, стажу роботи	перепідготовка - професійна (професійно-технічна) освіта або професійне навчання на виробництві, без вимог до стажу роботи.

2) професійний розвиток
з присвоєнням наступного рівня професійної кваліфікації

Назва професійної та/або часткової професійної кваліфікації	Суб'єкти, уповноважені законодавством на присвоєння/підтвердження та визнання професійних кваліфікацій	
	Кваліфікаційні центри	Суб'єкти освітньої діяльності
«Апаратник очищення газу» (3 кваліфікаційний розряд)	без вимог до рівня освіти, стажу роботи	стаж роботи за професійною кваліфікацією «Апаратник очищення газу» (2 кваліфікаційний розряд) не менше ніж 6 місяців.
«Апаратник очищення газу» (4 кваліфікаційний розряд)	без вимог до рівня освіти, стажу роботи	стаж роботи за професійною кваліфікацією «Апаратник очищення газу» (3 кваліфікаційний розряд) не менше ніж 6 місяців.
«Апаратник очищення газу» (5 кваліфікаційний розряд)	без вимог до рівня освіти, стажу роботи	стаж роботи за професійною кваліфікацією «Апаратник очищення газу» (4 кваліфікаційний розряд) не менше ніж 6 місяців.

«Апаратник очищення газу» (6 кваліфікаційний розряд)	без вимог до рівня освіти, стажу роботи	стаж роботи за професійною кваліфікацією «Апаратник очищення газу» (5 кваліфікаційний розряд) не менше ніж 6 місяців.
--	---	---

без присвоєння наступного рівня професійної кваліфікації:

підвищення кваліфікації згідно з вимогами законодавства не рідше ніж одного разу на п'ять років з метою:

- підтримання наявної професійної кваліфікації в межах професії;
- набуття компетентностей для виконання робіт з новими обладнанням, виробами, матеріалами, засобами механізації й автоматизації, в межах оновлених технологічних процесів, з дотриманням правил, нормативно-правових актів і вимог безпечної експлуатації обладнання та умов організації праці.

4. Аббревіатури, скорочення

ЗІЗ	Засоби індивідуального захисту
АБВР	Аналіз безпечного виконання робіт
КПТіО	Ключові показники технології і обладнання
5С	Система організації робочого місця (простору), націлена на створення оптимальних умов праці, підтримання порядку і чистоти
СОП	Стандартна операційна процедура
БРП	Безпечний робочий простір
ПЛЛАС	План локалізації і ліквідації аварійних ситуацій

5. Опис трудових функцій

Трудові функції (умовне позначення та назва)	Компетентності	Результати навчання			
		Знання	Уміння/навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
А. Початок та закінчення виконання робіт	A1. Здатність отримувати завдання на виконання робіт, брати участь в прийманні-здаванні зміни	A1.1. Встановлений порядок приймання та здавання зміни в структурному підрозділі. A1.2. Вимоги безпеки під час приймання та здавання зміни, особливості приймання та здавання зміни під час ліквідації аварійних ситуацій A1.3. Документи у сфері професійної діяльності A1.4. Правила і порядок ведення встановленої документації.	A1.1. Приймати і здавати зміну. A1.2. Передавати/приймати інформацію про стан обладнання та несправності в його роботі, що мали місце упродовж зміни, та вжиті заходи, щодо їх усунення. A1.3. Перевіряти безпеку робочих місць при прийманні зміни. A1.4. Надавати інформацію щодо роботи дільниці за зміну A1.5. Вести робочу документацію A1.6. Вести журнал приймання-здавання зміни.	A1.1. Надавати зворотній зв'язок керівнику A1.2. Користуватися засобами зв'язку A1.3. Надавати інформацію в обсязі, що є необхідним для здавання зміни A1.4. Надавати інформацію про роботу обладнання за зміну, про здавання і прийняття зміни	A1.1. Розуміти сутність завдання на виконання робіт A1.2. Перевіряти безпеку робочих місць під час приймання зміни A1.3. Надавати інформацію щодо роботи відділення за зміну A3.1. Вести журнал приймання-здавання зміни.

		A1.5. Технологічні інструкції, карти та реєстри Безпечного Робочого Простору (БРП) A1.6. Робочу інструкцію апаратника очищення газу A1.7. Інструкцію з охорони праці			
A2. Здатність виконувати підготовку до початку та закінчення виконання робіт	A2.1. Організацію безпечної роботи на дільниці A2.2. Застосування бірочної системи. A2.3. Нормативно технічну документацію, СОП, АБВР. A2.4. Призначення інструменту. A2.5. Параметри технологічного режиму; A2.6. Наявність і місце знаходження контрольно-виміральної апаратури, засобів пожежогасіння, інструментів і пристосувань;	A2.1. Виконувати підготовку робочого місця. A2.2. Проводити огляд основного, допоміжного обладнання, своєчасно виявляти несправності A2.3. Використовувати спеціальний технологічний інструмент A2.4. Застосовувати засоби індивідуального захисту A2.5. Виявляти відхилення в роботі устаткування A2.6. Заповнювати рапорт апаратника очистки газу та іншу технологічну документацію	A1.2. Користуватись засобами зв'язку A2.1. Чітко доводити інформацію про виконані роботи та про умови виконання робіт	A2.1. Оцінювати безпечність стану робочого місця A2.2. Виконувати підготовку робочого місця. A2.3. Чітко доводити інформацію про особливості виконання робіт A2.4. Дотримуватися заходів безпеки під час виконання робіт A2.5. Проводити огляд основного, допоміжного обладнання, своєчасно виявляти несправності A2.6. Виявляти відхилення в роботі устаткування	

		A2.7. Принцип роботи контрольно-вимірювальних приладів та системи сигналізації; A2.8. Будову і призначення обладнання.	A2.7. Виконувати прибирання робочого місця в кінці зміни		A2.7. Заповнювати рапорт апаратика очистки газу
	A3. Здатність застосовувати цифрові технології та інструменти для професійної комунікації та співпраці	A3.1. Інформаційно-комунікаційні засоби та засоби цифрового зв'язку, способи їх застосування A3.2. Порядок роботи із засобами цифрового зв'язку A3.3. Способи пошуку, збереження, обробки та передачі інформації у професійній діяльності	A3.1. Застосовувати засоби цифрового зв'язку A3.2. Використовувати інформаційно-комунікаційні засоби, технології A3.3. Здійснювати пошук інформації, її обробку, передачу та збереження у професійній діяльності	A1.2. Користуватися засобами зв'язку A3.1. Чітко надавати інформацію про умови використання засобів цифрового зв'язку	A3.1. Застосовувати засоби цифрового зв'язку
Предмети та засоби праці: засоби індивідуального та колективного захисту; слюсарний інструмент; виробничо-технічна документація; СОП					
В. Ведення технологічного процесу	V1. Здатність вести технологічний процес очищення газу під керівництвом апаратника вищої кваліфікації	V1.1. Технологічну схему виробництва V1.2. Будову, принцип роботи основного і допоміжного устаткування V1.3. Властивості газу	V1.1. Вести технологічний процес очищення газу під керівництвом апаратника вищої кваліфікації	A2.1. Чітко доводити інформацію про виконані роботи та про умови виконання робіт	A2.1. Оцінювати безпечність стану робочого місця A2.3. Чітко доводити інформацію про особливості виконання робіт A2.4. Дотримуватися заходів безпеки під час виконання робіт

					B1.1. Вести технологічний процес очищення газу під керівництвом апаратника вищої кваліфікації
B2. Здатність вести простий технологічний процес очищення газів	B1.1. Технологічну схему виробництва B1.2. Будову, принцип роботи основного і допоміжного устаткування B1.3. Властивості газу B2.1. Фізико-хімічні основи і суть технологічного процесу на дільниці, яка обслуговується	B2.1. Забезпечувати ступінь очищення газу, тиск, температурний режим та інші показники ведення процесу	A2.1. Чітко доводити інформацію про виконані роботи та про умови виконання робіт	A2.1. Оцінювати безпечність стану робочого місця A2.3. Чітко доводити інформацію про особливості виконання робіт A2.4. Дотримуватися заходів безпеки під час виконання робіт B2.1. Забезпечувати ступінь очищення газу, тиск, температурний режим та інші показники ведення процесу	
B3. Здатність вести середньої складності технологічний процес очищення газу	B1.1. Технологічну схему виробництва B1.2. Будову, принцип роботи основного і допоміжного устаткування B1.3. Властивості газу B2.1. Фізико-хімічні основи і суть технологічного	B3.1. Приймати газ, проводити попереднє охолодження його, подавати та рівномірно розподіляти зрошуючу рідину в апаратах B3.2. Проводити роботи з промивання конусів скрубера, каплевідділювача,	A2.1. Чітко доводити інформацію про виконані роботи та про умови виконання робіт	A2.1. Оцінювати безпечність стану робочого місця A2.2. Чітко доводити інформацію про особливості виконання робіт A2.3. Дотримуватися заходів безпеки під час виконання робіт	

		процесу на дільниці, яка обслуговується В3.1. Схему арматури та комунікацій на своєму робочому місці В3.2. Фізико-хімічні властивості сировини та готової продукції В3.3. Властивості каталізаторів метанування оксидів вуглецю В3.4. Вимоги до газів і зрошуючих рідин В3.5. Норми витрат сировини, матеріалів, електроенергії	водовідділювача та поплавкових регуляторів скрубера В3.3. Керувати навантаженням газодувок В3.4. Користуватися газозмішувальною станцією, газорозподільчим пунктом		В3.1. Приймати газ, проводити попереднє охолодження його, подавати та рівномірно розподіляти зрошуючу рідину в апаратах
В4. Здатність вести складний технологічний процес очищення газу, керувати апаратниками нижчої кваліфікації під час ведення процесу очищення газу середньої складності	В1.1. Технологічну схему виробництва В1.2. Будову, принцип роботи основного і допоміжного устаткування В1.3. Властивості газу В2.1. Фізико-хімічні основи і суть технологічного процесу на дільниці, яка обслуговується В3.1. Схему арматури та комунікацій на своєму робочому місці	В3.3. Керувати навантаженням газодувок В3.4. Користуватися газозмішувальною станцією, газорозподільчим пунктом В4.1. Вести складний технологічний процес очищення газу згідно технологічного регламенту В4.2. Керувати апаратниками нижчої кваліфікації під час	А2.1. Чітко доводити інформацію про виконані роботи та про умови виконання робіт В4.1. Взаємодіяти з апаратниками нижчої кваліфікації під час ведення процесу очищення газу середньої складності	А2.1. Оцінювати безпечність стану робочого місця А2.3. Чітко доводити інформацію про особливості виконання робіт А2.4. Дотримуватися заходів безпеки під час виконання робіт В4.1. Вести складний технологічний процес очищення газу згідно технологічного регламенту	

		В3.2. Фізико-хімічні властивості сировини та готової продукції В3.3. Вимоги до газів і зрошуючих рідин В3.4. Норми витрат сировини, матеріалів, електроенергії В4.1. Будову, принцип роботи та правила експлуатації контрольно-вимірювальних приладів та технологічного обладнання В4.2. Властивості зрошуючих рідин та вимоги до них	ведення процесу очищення газу середньої складності В4.3. Контролювати витрати води по вузлам газоочисного устаткування, опір газоочисного устаткування, температуру газу до очисної установки та температуру газу перед робочими агрегатами. В4.4. Перевіряти рівень мастила, контролювати температуру підшипників робочих агрегатів В4.5. Проводити прокрутку засувки на газопроводах доменного, природного, коксового, змішаного газів та їх конденсатовідвідників В4.6. Змінювати манометри, очищувати дренажі трубопроводів, конденсатовідвідників		В4.2. Керувати апаратниками нижчої кваліфікації під час ведення процесу очищення газу середньої складності
В5. Здатність вести складний технологічний процес очищення газу, керувати апаратниками нижчої кваліфікації та	В1.1. Технологічну схему виробництва В1.2. Будову, принцип роботи основного і	В5.1. Вести складний технологічний процес очищення газу В5.2. Керувати апаратниками нижчої	А2.1. Чітко доводити інформацію про виконані роботи та	А2.1. Оцінювати безпечність стану робочого місця А2.2. Чітко доводити інформацію про	

	координувати роботу дільниці	допоміжного устаткування B1.3. Властивості газу B2.1. Фізико-хімічні основи і суть технологічного процесу на дільниці, яка обслуговується B3.1. Схему арматури та комунікацій на своєму робочому місці B3.2. Фізико-хімічні властивості сировини та готової продукції B3.3. Вимоги до газів і зрошуючих рідин B3.4. Норми витрат сировини, матеріалів, електроенергії B5.1. Ключові показники технології та обладнання (КПТіО), B5.2. Нормативні значення, періодичність та спосіб контролю КПТіО B5.3. Зони впливу КПТіО на виробничий процес	кваліфікації під час ведення складного технологічного процесу очищення газу B5.3. Координувати роботу дільниці B5.4. Виконувати дії щодо дотримання ключових показників технології та обладнання, що впливають на якість	про умови виконання робіт B5.1. Взаємодіяти з апаратниками нижчої кваліфікації під час ведення складного технологічного процесу очищення газу	особливості виконання робіт A2.3. Дотримуватися заходів безпеки під час виконання робіт B5.1. Виконувати дії щодо дотримання ключових показників технології та обладнання, що впливають на якість B5.2. Керувати апаратниками нижчої кваліфікації під час ведення складного технологічного процесу очищення газу
Обладнання: конденсатори-холодильники; теплообмінники кожухотрубчасті; холодильники для розчину; спіральний теплообмінник-охолоджувач розчину; регенератори; насоси; газопроводи; паропроводи; трубопроводи розчину; збірники					

розчину і розливів (зумпфи); прилади КВПіА; відстійник і контрольний відстійник сепараторної води; регенератор; краплеуловлювач; ємність для збору конденсатора пари; збірник флегми, конденсатовідвідники; паропровід із запорною арматурою; градирні; газопроводи коксового газу; теплообмінники розчину; вакуум-насоси; циркуляційні підігрівачі розчину; збірники регенованого розчину; збірник насиченого розчину; трубопроводи води оборотного циклу, трубопроводи технічної води, підкачуючи насоси, паропроводи, газопроводи доменного коксового, природного газу та їх сумішей, скрубери, краплевідділювачі, вологовідділювачі, труби Вентура, гідрозатвори поплавкових регуляторів, дроселі, конденсатовідвідники, колектори брудного газу, бункери труб Вентура, циклони, всмоктуючі трубопроводи, нагнітаючі трубопроводи, бустер-компресори, запірна арматура, регулююча арматуру, секторні засувки, газодувки, газорозподільний пункт Предмети та засоби праці: засоби індивідуального захисту та колективного захисту; газоаналізатор; слюсарний інструмент; виробничо-технічна документація; СОП					
С. Управління процесом очищення газу	С1. Здатність проводити відбір проб сировини для лабораторних аналізів	С1.1. Правила відбору проб	С1.1. Відбирати проби.	А2.1. Чітко доводити інформацію про виконані роботи та про умови виконання робіт	А2.1. Оцінювати безпечність стану робочого місця А2.3. Чітко доводити інформацію про особливості виконання робіт А2.4. Дотримуватися заходів безпеки під час виконання робіт С1.1. Відбирати проби
	С2. Здатність контролювати технологічний процес очищення газу	С1.1. Правила відбору проб С2.1. Технологічний режим і правила регулювання процесу С2.2. Параметри технологічного режиму	С1.1. Відбирати проби С2.1. Контролювати та регулювати технологічний процес за показаннями контрольно-вимірювальних приладів і результатами аналізів С2.2. Виявляти відхилення в роботі устаткування від норм технологічного режиму	А2.1. Чітко доводити інформацію про виконані роботи та про умови виконання робіт	А2.1. Оцінювати безпечність стану робочого місця А2.2. Чітко доводити інформацію про особливості виконання робіт А2.3. Дотримуватися заходів безпеки під час виконання робіт

			C2.3. Усувати причини відхилень від норм технологічного режиму C2.4. Приймати участь у складанні рапорту		C2.1. Контролювати та регулювати технологічний процес за показаннями контрольно-вимірювальних приладів і результатами аналізів C2.2. Виявляти відхилення в роботі устаткування C2.3. Виконувати дії, що спрямовані на нормалізацію роботи устаткування
C3. Здатність керувати технологічним процесом очищення газу	C3.1. Параметри технологічного режиму і правила регулювання процесу C3.2. Вимоги до готової продукції	A2.6. Заповнювати рапорт апаратика очистки газу C2.1. Контролювати та регулювати технологічний процес за показаннями контрольно-вимірювальних приладів і результатами аналізів C2.2. Виявляти відхилення в роботі устаткування від норм технологічного режиму C2.3. Усувати причини відхилень від норм технологічного режиму C3.1. Підтримувати температуру газу і	A2.1. Чітко доводити інформацію про виконані роботи та про умови виконання робіт	A2.1. Оцінювати безпечність стану робочого місця A2.3. Чітко доводити інформацію про особливості виконання робіт A2.4. Дотримуватися заходів безпеки під час виконання робіт A2.7. Заповнювати рапорт апаратика очистки газу C2.2. Виявляти відхилення в роботі устаткування від норм технологічного режиму	

			зрошуючих рідин, задані рівні, тиск, а також концентрацію у кожному з апаратів у межах, встановлених технологічним режимом, навантаження на устаткування С3.2. Виконувати розрахункові функції. С3.3. Фіксувати в рапорті всі відхилення С3.4. Розуміти оптимальні режими роботи устаткування з дотриманням енергоефективних ресурсів		С2.3. Виконувати дії, що спрямовані на нормалізацію роботи устаткування С3.1. Регулювати температуру, концентрацію, густину зрошення, заданий відсоток кількості вологи в осушеному газі та інші показники процесу С3.2. Керувати навантаженням компресора синтез-газу, насосів С3.3. Виконувати розрахункові функції
С4. Здатність керувати технологічним процесом очищення газу та регулювати його	A1.4. Правила і порядок ведення встановленої документації. A1.5. Технологічні інструкції, карти та реєстри Безпечного Робочого Простору (БРП) A1.6. Робочу інструкцію апаратника очищення газу A1.7. Інструкцію з охорони праці	A2.6. Заповнювати рапорт апаратика очистки газу С2.1. Контролювати та регулювати технологічний процес за показаннями контрольно-вимірювальних приладів і результатами аналізів С2.3. Усувати причини відхилень від норм технологічного режиму С3.4. Розуміти оптимальні режими роботи устаткування з	A2.1. Чітко доводити інформацію про виконані роботи та про умови виконання робіт	A2.1. Оцінювати безпечність стану робочого місця A2.3. Чітко доводити інформацію про особливості виконання робіт A2.4. Дотримуватися заходів безпеки під час виконання робіт С4.1. Керувати технологічним процесом	

		C4.1. Параметри технологічного режиму і правила регулювання процесу C4.2. Державні стандарти на сировину та готову продукцію	дотриманням енергоефективних ресурсів C4.1. Керувати технологічним процесом C4.2. Регулювати процес за результатами аналізів та спостережень C4.3. Контролювати роботу систем автоматики C4.4. Контролювати процес безперебійного постачання газів споживачам згідно заданих параметрів температури та тиску		C4.2. Регулювати процес за результатами аналізів та спостережень C4.3. Контролювати роботу систем автоматики
Обладнання: конденсатори-холодильники; теплообмінники кожухотрубчасті; холодильники для розчину; спіральний теплообмінник-охолоджувач розчину; регенератори; насоси; газопроводи; паропроводи; трубопроводи розчину; збірники розчину і розливів (зумпфи); прилади КВПіА; відстійник і контрольний відстійник сепараторної води; регенератор; краплеуловлювач; ємність для збору конденсатора пари; збірник флегми, конденсатовідвідники; паропровід із запорною арматурою; градирні; газопроводи коксового газу; теплообмінники розчину; вакуум-насоси; циркуляційні підігрівачі розчину; збірники регенованого розчину; збірник насиченого розчину; трубопроводи води оборотного циклу, трубопроводи технічної води, підкачуючі насоси, паропроводи, газопроводи доменного коксового, природного газу та їх сумішей, скрубери, краплевідділювачі, вологовідділювачі, труби Вентура, гідрозатвори поплавкових регуляторів, дроселі, конденсатовідвідники, колектори брудного газу, бункери труб Вентура, циклони, всмоктуючі трубопроводи, нагнітаючі трубопроводи, бустер-компресори, запірні арматура, регулююча арматуру, секторні засувки, газодувки, газорозподільний пункт Предмети та засоби праці: засоби індивідуального захисту та колективного захисту; газоаналізатор; слюсарний інструмент; виробничо-технічна документація; СОП					
D. Обслуговування технологічно	D1. Здатність приймати участь в обслуговуванні технологічного устаткування	B1.2. Будову, принцип роботи основного і допоміжного устаткування	D1.1. Приймати участь в обслуговуванні технологічного устаткування	A2.1. Чітко доводити інформацію про виконані роботи та	A2.1. Оцінювати безпечність стану робочого місця

о устаткування		D1.1. Слюсарну справу D1.2. Регламент обслуговування технологічного устаткування	D1.2. Чистити апарати	про умови виконання робіт	A2.3. Чітко доводити інформацію про особливості виконання робіт A2.4. Дотримуватися заходів безпеки під час виконання робіт D1.1. Обслуговувати технологічне устаткування
	D2. Здатність виконувати обслуговування технологічного устаткування	B1.2. Будову, принцип роботи основного і допоміжного устаткування D1.2. Регламент обслуговування технологічного устаткування	D2.1. Обслуговувати технологічне устаткування D2.2. Готувати устаткування до ремонту D2.3. Усувати несправності у роботі устаткування	A2.1. Чітко доводити інформацію про виконані роботи та про умови виконання робіт	A2.1. Оцінювати безпечність стану робочого місця A2.3. Чітко доводити інформацію про особливості виконання робіт A2.4. Дотримуватися заходів безпеки під час виконання робіт D2.1. Обслуговувати технологічне устаткування D2.2. Усувати несправності у роботі устаткування D2.3. Готувати устаткування до ремонту
	D3. Здатність виконувати діагностику роботи устаткування	B1.2. Будову, принцип роботи основного і	D2.2. Готувати устаткування до ремонту	A2.1. Чітко доводити інформацію про	A2.1. Оцінювати безпечність стану робочого місця

		допоміжного устаткування D1.2 Регламент обслуговування технологічного устаткування D3.1. Правила здавання устаткування в ремонт та приймання з ремонту.	D2.3. Усувати несправності у роботі устаткування D3.1. Виявляти несправності у роботі устаткування.	виконані роботи та про умови виконання робіт	A2.3. Чітко доводити інформацію про особливості виконання робіт A2.4. Дотримуватися заходів безпеки під час виконання робіт D3.1. Виявляти несправності у роботі устаткування
D4. Здатність виконувати пусконаладжувальні роботи	B1.2. Будову, принцип роботи основного і допоміжного устаткування		D4.1. Здійснювати запуск та зупинку обладнання	A2.1. Чітко доводити інформацію про виконані роботи та про умови виконання робіт	A2.1. Оцінювати безпечність стану робочого місця A2.3. Чітко доводити інформацію про особливості виконання робіт A2.4. Дотримуватися заходів безпеки під час виконання робіт D4.1. Здійснювати запуск та зупинку обладнання
D5. Здатність виконувати простий ремонт устаткування	B1.2. Будову, принцип роботи основного і допоміжного устаткування D3.1. Правила здавання устаткування в ремонт та приймання з ремонту.	D2.3. Готувати устаткування до ремонту D5.1. Приймати устаткування з ремонту D5.2. Виконувати простий ремонт устаткування.		A2.1. Чітко доводити інформацію про виконані роботи та про умови виконання робіт	A2.1. Оцінювати безпечність стану робочого місця A2.3. Чітко доводити інформацію про особливості виконання робіт

		D5.1. Регламент проведення ремонтних робіт			A2.4. Дотримуватися заходів безпеки під час виконання робіт D5.1. Приймати устаткування з ремонту D5.2. Виконувати простий ремонт устаткування.
D6. Здатність виконувати нагляд за станом устаткування	B1.2. Будову, принцип роботи основного і допоміжного устаткування B4.2. Будову, принцип роботи та правила експлуатації контрольно-вимірювальних приладів D1.2. Регламент обслуговування технологічного устаткування D3.1. Правила здавання устаткування в ремонт та приймання з ремонту. D5.1. Регламент проведення ремонтних робіт	D2.3. Готувати устаткування до ремонту D2.4. Усувати несправності у роботі устаткування D3.1. Виявляти несправності у роботі устаткування. D5.1. Приймати устаткування з ремонту D5.2. Виконувати простий ремонт устаткування. D6.1. Стежити за роботою і справним станом устаткування	A2.1. Чітко доводити інформацію про виконані роботи та про умови виконання робіт	A2.1. Оцінювати безпечність стану робочого місця A2.3. Чітко доводити інформацію про особливості виконання робіт A2.4. Дотримуватися заходів безпеки під час виконання робіт D6.1. Стежити за роботою і справним станом устаткування	
D7. Здатність приймати участь в ремонтних роботах основного устаткування	B1.2. Будову, принцип роботи основного і	D2.3. Готувати устаткування до ремонту	A2.1. Чітко доводити інформацію про	A2.1. Оцінювати безпечність стану робочого місця	

		допоміжного устаткування D3.1. Правила здавання устаткування в ремонт та приймання з ремонту D5.1. Регламент проведення ремонтних робіт	D3.1. Виявляти несправності у роботі устаткування. D5.1. Приймати устаткування з ремонту D7.1. Приймати участь в ремонтних роботах основного устаткування	виконані роботи та про умови виконання робіт	A2.3. Чітко доводити інформацію про особливості виконання робіт A2.4. Дотримуватися заходів безпеки під час виконання робіт D7.1. Приймати участь в ремонтних роботах основного устаткування
Обладнання: конденсатори-холодильники; теплообмінники кожухотрубчасті; холодильники для розчину; спіральний теплообмінник-охолоджувач розчину; регенератори; насоси; газопроводи; паропроводи; трубопроводи розчину; збірники розчину і розливів (зумпфи); прилади КВПіА; відстійник і контрольний відстійник сепараторної води; регенератор; краплеуловлювач; ємність для збору конденсатора пари; збірник флегми, конденсатовідвідники; паропровід із запорною арматурою; градирні; газопроводи коксового газу; теплообмінники розчину; вакуум-насоси; циркуляційні підігрівачі розчину; збірники регенованого розчину; збірник насиченого розчину; трубопроводи води оборотного циклу, трубопроводи технічної води, підкачуючі насоси, паропроводи, газопроводи доменного коксового, природного газу та їх сумішей, скрубери, краплевідділювачі, вологовідділювачі, труби Вентура, гідрозатвори поплавкових регуляторів, дроселі, конденсатовідвідники, колектори брудного газу, бункери труб Вентура, циклони, всмоктуючі трубопроводи, нагнітаючі трубопроводи, бустер-компресори, запірні арматура, регулююча арматура, секторні засувки, газодувки, газорозподільний пункт Предмети та засоби праці: засоби індивідуального захисту та колективного захисту; газоаналізатор; слюсарний інструмент; виробничо-технічна документація; СОП					
Е. Дотримання норм та правил охорони праці	E1. Здатність забезпечувати особисту безпеку та здоров'я, безпеку та здоров'я оточуючих людей в процесі виконання робіт та під час перебування на території підприємства	E1.1. Політику та цілі підприємства в галузі охорони праці	E1.1. Виконувати вимоги нормативних актів з охорони праці, правила поведінки з машинами, механізмами, устаткуванням та іншими засобами виробництва E1.2. Застосовувати безпечні прийоми праці під час виконання	A1.2. Користуватися засобами зв'язку E1.1. Доводити інформацію безпосередньому керівнику про загрози особистій безпеці і здоров'ю та безпеці і здоров'ю оточуючих	E1.1. Забезпечувати особисту безпеку та здоров'я, безпеку та здоров'я оточуючих людей в процесі виконання робіт та під час перебування на території підприємства

			технологічних операцій, експлуатації машин, механізмів, обладнання та інших засобів виробництва Е1.3. Забезпечувати безпечне виконання операцій відповідно до технологічних карт	людей в процесі виконання робіт та під час перебування на території підприємства	
Е2. Здатність дотримуватися заходів пожежної безпеки і правил поведінки у разі аварії	Е2.1. Вимоги правил пожежної безпеки та інструкції з протипожежної безпеки Е2.2. Засоби пожежогасіння, протипожежне обладнання та інвентар Е2.3. Місця розміщення засобів пожежогасіння, протипожежного обладнання та інвентарю Е2.4. Правила користування засобами пожежогасіння, протипожежним обладнанням та інвентарем Е2.5. Вузькі (проблемні) місця структурного	Е2.1. Визначати придатність та справність засобів пожежогасіння, протипожежного обладнання Е2.2. Користуватися засобами пожежогасіння, протипожежним обладнанням та інвентарем Е2.3. Під час виникнення пожежі діяти згідно з правилами протипожежної безпеки, правилами ліквідації аварій та/або плану локалізації і ліквідації аварій Е2.4. Обслуговувати обладнання в умовах підвищеної температури повітря робочої зони у літній період	А1.2. Користуватися засобами зв'язку Е2.1. Доводити інформацію безпосередньому керівнику про особливі умови виконання робіт	Е2.1. Діяти в аварійних ситуаціях відповідно до плану ліквідації аварій та/або плану локалізації і ліквідації аварій Е2.2. Обслуговувати обладнання в умовах підвищеної температури повітря робочої зони у літній період Е2.3. Обслуговувати обладнання в умовах зниженої температури робочої зони у зимовий період.	

	підрозділу (цеху/дільниці) Е2.6. Ключові показників ефективності цеху/дільниці Е2.7. Вимоги ПЛЛАС та алгоритму дій при виникненні кризової ситуації у зв'язку з погіршенням погодних умов	Е2.5. Обслуговувати обладнання в умовах зниженої температури робочої зони у зимовий період. Е2.6. Вміти діяти згідно ПЛЛАС		
Е3. Здатність дотримуватись законодавчих та внутрішньо корпоративних стандартів та положень щодо охорони праці та промислової безпеки	Е3.1. Нормативно-правові та нормативні акти, положення, стандарти з охорони праці, інструкції з охорони праці за професією та видами робіт Е3.2. Вимоги АБВР, БРП, СОП	Е3.1. Забезпечувати безпечне виконання операцій Е3.2. Виконувати вимоги нормативно-правових та нормативних актів за професією та видами робіт, інструкцій, стандартів з охорони праці Е3.3. Застосовувати у роботі корпоративні стандарти з АБВР, БРП, СОП	А1.2. Користуватися засобами зв'язку Е3.1. Доводити інформацію безпосередньому керівнику про виявлені порушення законодавчих та внутрішньо корпоративних стандартів та положень щодо охорони праці та промислової безпеки	Е3.1. Дотримуватись законодавчих та внутрішньо корпоративних стандартів та положень щодо охорони праці та промислової безпеки
Е4. Здатність дотримуватись правил внутрішнього трудового розпорядку	Е4.1. Правила внутрішнього трудового розпорядку	Е4.1. Виконувати вимоги положень, інструкцій, стандартів за професією та видами робіт	А1.2. Користуватися засобами зв'язку Е4.1. Доводити інформацію безпосередньому	Е4.1. Дотримуватись вимог правил внутрішнього трудового розпорядку

	Е4.2. Положення колективного договору підприємства	Е4.2. Виконувати правила внутрішнього трудового розпорядку Е4.3. Виконувати положення колективного договору підприємства	керівнику щодо відхилень від правил внутрішнього трудового розпорядку	
Е5. Здатність дотримуватись вимог експлуатації небезпечних виробничих об'єктів	Е5.1. Вимоги безпеки, що пред'являються до апаратника очищення газу (загальні вимоги, вимоги безпеки перед початком робіт, під час виконання робіт та під час завершення роботи, основні небезпечні та шкідливі виробничі фактори, безпечна організація роботи та утримання робочого місця) Е5.2. Проводити АБВР	Е5.1. Застосовувати безпечні прийоми праці під час виконання технологічних операцій, експлуатації машин, механізмів, обладнання та інших засобів виробництва	А1.2. Користуватися засобами зв'язку Е5.1. Доводити інформацію безпосередньому керівнику щодо відхилень під час експлуатації небезпечних виробничих об'єктів	Е5.1. Застосовувати безпечні прийоми праці під час виконання технологічних операцій, експлуатації машин, механізмів, обладнання та інших засобів виробництва Е5.2. Проводити АБВР
Е6. Здатність дотримуватись вимог нормативно-правових актів з охорони праці, правил поведінки з машинами, механізмами, устаткуванням та іншими засобами виробництва, використання індивідуальних та застосування колективних засобів захисту	Е6.1. Види та призначення засобів індивідуального та колективного захисту Е6.2. Вимоги до засобів індивідуального захисту, правила та послідовність їх підготовки та перевірки	Е6.1. Виконувати вимоги нормативно-правових актів з охорони праці, правила поведінки з машинами, механізмами, устаткуванням та іншими засобами виробництва	А3.2. Користуватися засобами зв'язку Е2.1. Доводити інформацію безпосередньому керівнику про особливі умови виконання робіт	Е6.1. Виконувати вимоги нормативно-правових актів з охорони праці, правила поведінки з машинами, механізмами, устаткуванням та іншими засобами виробництва

		Е6.3. Ознаки пошкоджень, зносу, дефектів засобів індивідуального та колективного захисту			
	Предмети та засоби праці: машини, механізми, устаткування та інші засоби виробництва, ЗІЗ, засоби колективного захисту, засоби пожежогасіння, засоби зв'язку, вогнегасники				
Ф. Надання домедичної допомоги потерпілим від нещасних випадків	Ф1. Здатність визначати характер ушкодження та ступінь загрози життю та здоров'ю потерпілим від нещасних випадків	Ф1.1. Порядок виклику швидкої допомоги, пожежної частини, номера телефонів служб екстреного реагування	Ф1.1. Визначати характер ушкоджень та ступінь загрози життю та здоров'ю потерпілих від нещасних випадків	А3.2. Користуватися засобами зв'язку	Ф1.1. Доводити інформацію щодо характеру ушкодження та ступеню загрози життю та здоров'ю потерпілим від нещасних випадків
	Ф2. Здатність надавати домедичну допомогу потерпілим від нещасного випадку	Ф2.1. Правила та заходи надання домедичної допомоги потерпілим від нещасного випадку Ф2.2. Місцезнаходження засобів для надання домедичної допомоги та склад медичної аптечки	Ф2.1. Використовувати правила та заходи надання домедичної допомоги потерпілим від нещасного випадку	А3.2. Користуватися засобами зв'язку	Ф2.1. Дотримуватись правил та заходів надання домедичної допомоги потерпілим від нещасного випадку
	Предмети та засоби праці: ЗІЗ, засоби колективного захисту, медична аптечка, перев'язувальний пакет, турнікет, шина, носилки				
Г. Дотримання норм і правил екологічної безпеки	Г1. Здатність виконувати вимоги правил екологічної безпеки	Г1.1. Політику підприємства в галузі охорони навколишнього середовища	Г1.1. Виконувати вимоги правил екологічної безпеки Г1.2. Здійснювати роздільний збір відходів	А1.2. Користуватися засобами зв'язку Г1.1. Доводити інформацію безпосередньому	А1.2. Користуватися засобами зв'язку Г1.1. Доводити інформацію безпосередньому

		G1.2. Цілі підприємства в галузі охорони навколишнього середовища G1.3. Положення системи екологічного менеджменту G1.4. Вимоги законодавства в галузі охорони навколишнього середовища G1.5. Реєстр екологічних аспектів свого підрозділу G1.6. Основи ощадливого підприємства, систему 5С G1.7. Вимоги безпеки під час роботи з відходами G1.8. Регламент по поводженню з відходами виробництва на підприємстві	виробництва згідно їх видів та до відповідної тари з дотриманням вимог безпеки	керівнику про виявлені порушення/невідповідності вимог правил екологічної безпеки	керівнику про наповнення тари для відходів
Предмети та засоби праці: матеріали та інструменти для ліквідації наслідків розливів нафтопродуктів, тара для відходів					

6. Розподіл трудових функцій та компетентностей за професійними кваліфікаціями

Вид обладнання та його продуктивність\ Трудова функція (умовне позначення та назва)	Загальна назва професійної(их) кваліфікації(ій) у межах професійного стандарту “Апаратник очищення газу”				
	Апаратник очищення газу (2 кваліфікаційний розряд)	Апаратник очищення газу (3 кваліфікаційний розряд)	Апаратник очищення газу (4 кваліфікаційний розряд)	Апаратник очищення газу (5 кваліфікаційний розряд)	Апаратник очищення газу (6 кваліфікаційний розряд)
A. Початок та закінчення виконання робіт	+	+	+	+	+
B. Ведення технологічного процесу	B1	B1-B2	B1-B3	B1-B4	+
C. Управління процесом очищення газу	C1	C1	C1-C2	C1-C2	+
D. Обслуговування технологічного устаткування	D1	D1- D2	D1- D5	D1- D6	+
E. Дотримання норм та правил охорони праці	+	+	+	+	+
F. Надання домедичної допомоги потерпілим від нещасних випадків	+	+	+	+	+
G. Дотримання норм і правил екологічної безпеки	+	+	+	+	+

7. Відомості про розроблення та затвердження професійного стандарту

1) повне найменування розробника професійного стандарту

Галузева рада з розробки професійних стандартів і стратегії розвитку професійних кваліфікацій Всеукраїнського об'єднання обласних організацій роботодавців підприємств металургійного комплексу „Федерація металургів України”.

2) назва та реквізити документа, яким затверджено професійний стандарт

Протокол від 10.10.2025 № 92

3) реквізити висновку суб'єкта перевірки про дотримання вимог Порядку розроблення, введення в дію та перегляду професійних стандартів під час підготовки проєкту професійного стандарту

Висновок СПО роботодавців від 10 жовтня 2025 року про дотримання під час підготовки проєкту професійного стандарту «Апаратник очищення газу» вимог Порядку розроблення, введення в дію та перегляду професійних стандартів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 31.05.2017 р. № 373.

8. Рекомендована дата перегляду професійного стандарту

жовтень – 2030 .

МІНІСТЕРСТВО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ, ТОРГІВЛІ
ТА СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ
(Мінекономіки)

НАКАЗ

14.12.2020

№ 2626

Київ

Про затвердження професійного
стандарту "Апаратник очищення
газу"

Відповідно до пунктів 27, 28, 30 Порядку розроблення та затвердження
професійних стандартів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України
від 31 травня 2017 року № 373 (зі змінами),

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити професійний стандарт "Апаратник очищення газу", що додається.
2. Директорату розвитку ринку праці та умов оплати праці забезпечити протягом п'яти робочих днів унесення професійного стандарту, затвердженого цим наказом, до Реєстру професійних стандартів.
3. Директорату розвитку ринку праці та умов оплати праці разом з департаментом цифрового розвитку та електронних сервісів забезпечити оприлюднення інформації про професійний стандарт, затверджений цим наказом, на офіційному вебсайті Мінекономіки.

Міністр

Ігор ПЕТРАШКО

ДОКУМЕНТ СЕД Мінекономіки АСКОД

Сертифікат 58E2D9E7F900307B040000007CF72E0074EE8200

Підписувач Петрашко Ігор Ростиславович

Дійсний з 30.03.2020 0:00 по 30.03.2022 0:00

Мінекономіки

2626-20 від 14.12.2020 9:28:09

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства розвитку
економіки, торгівлі та сільського
господарства України

14.12.2020 № 2626

**Професійний стандарт
„Апаратник очищення газу”**

1. Загальні відомості професійного стандарту

1.1. Основна мета професійної діяльності

Управління процесами очищення та охолодження газу (доменного газу) від пилу, сірководню, регенерації поглинаючого содового розчину і отримання регенераторного (сірководневого газу) на основі показників контролюючо-вимірювальних приладів, результатів лабораторного контролю, та передачі доменного газу із заданими параметрами споживачам.

1.2. Назва виду економічної діяльності, секції, розділу, групи та класу економічної діяльності та їхній код (згідно з Національним класифікатором України ДК 009:2010 „Класифікація видів економічної діяльності”)

Секція С	Переробна промисловість	Розділ 19	Виробництво коксу та продуктів нафтоперероблення	Група 19.1	Виробництво коксу та коксопродуктів
				Клас 19.10	Виробництво коксу та коксопродуктів

1.3. Назва виду професійної діяльності та її код (згідно з Національним класифікатором України ДК 003:2010 „Класифікатор професій”)

Розділ	Підрозділ	Клас	Підклас
8	81	815	8154
Робітники з обслуговування, експлуатації та контролювання за роботою технологічного устаткування, складання устаткування та	Робітники, що обслуговують промислове устаткування	Робітники, що обслуговують хімічні установки	Робітники, що обслуговують устаткування з хімічної дистиляції та реактори (за винятком очищення нафти та природного газу)

ДОКУМЕНТ СЕД Мінекономіки АСКОД

Сертифікат 58E2D9E7F900307B040000007CF72E0074EE8200

Підписувач Петрашко Ігор Ростиславович

Дійсний з 30.03.2020 0:00 по 30.03.2022 0:00

Мінекономіки

2626-20 від 14.12.2020 9:28:0

машин			
-------	--	--	--

1.4. Назва професії (професійної назви роботи) та її код (згідно з Національним класифікатором України ДК 003:2010 „Класифікатор професій”)

Апаратник очищення газу 8154.

1.5. Професійна кваліфікація

Апаратник очищення газу.

1.6. Місце професії (посади, професійної назви роботи) в організаційно-виробничій структурі підприємства (установи, організації):

Працює під керівництвом старшого майстра виробничої дільниці, майстра зміни, майстра виробничої дільниці, начальника зміни.

Може ставити завдання слюсарю-ремонтнику (черговому), електромонтеру з ремонту та обслуговування електроустаткування, апаратникам очищення газу нижчих розрядів (може апаратник очищення газу 6 розряду), машиністу компресорних установок (може апаратник очищення газу 6 розряду).

1.7. Умови праці

Тривалість робочого часу та відпочинку – згідно з чинним законодавством, графіками роботи та відпочинку, правилами внутрішнього трудового розпорядку, колективним договором.

Відпустки надаються згідно з чинним законодавством, колективним договором, графіками надання відпусток.

Робота пов'язана з шкідливими і важкими умовами праці. Пільги та компенсації встановлюються відповідно до чинного законодавства.

1.8. Засоби індивідуального захисту

Працівникам видаються безоплатно за встановленими галузевими нормами спеціальний одяг, спеціальне взуття та інші засоби індивідуального захисту (далі – ЗІЗ), а також мийні та знешкоджувальні засоби.

На час виконання певних робіт, для яких не передбачені ЗІЗ згідно норм, видаються чергові ЗІЗ колективного (безособового) користування, що передаються однією зміною іншій.

1.9. Умови допуску до роботи за професією

Стать: жіноча та чоловіча.

Вік: 18 років і старше.

Наявність диплома кваліфікованого робітника або свідоцтва про присвоєння (підвищення) робітничої кваліфікації за професією „Апаратник очищення газу”.

Наявність медичної довідки про проходження попереднього (періодичного) медичного огляду з висновком медичної комісії про придатність до роботи за професією „Апаратник очищення газу”.

Наявність сертифіката про проходження профілактичного наркологічного огляду. Первинний профілактичний наркологічний огляд проводиться перед прийняттям на роботу, а періодичний – один раз на рік.

Наявність довідки про проходження попереднього (періодичного) психіатричного огляду. Первинний психіатричний огляд проводиться перед початком діяльності (працівлаштування на роботу), а періодичний – один раз на п'ять років.

Проходження навчання та спеціального навчання з питань охорони праці.

Проходження вступного та первинного інструктажу з охорони праці. Після первинного інструктажу на робочому місці до початку самостійної роботи повинні під керівництвом кваліфікованих працівників пройти стажування протягом не менше 2-15 змін або дублювання протягом не менше шести мін.

Наявність посвідчення про перевірку знань з питань охорони праці.

1.10. Документи, що підтверджують професійну та освітню кваліфікацію, її віднесення до рівня НРК

Диплом кваліфікованого робітника або свідоцтво про присвоєння (підвищення) робітничої кваліфікації за професією „Апаратник очищення газу” з додатками до диплома кваліфікованого робітника або свідоцтва про присвоєння кваліфікації „Апаратник очищення газу”, 4 рівень НРК.

2. Навчання та професійний розвиток

Професійне навчання працівників здійснюється у закладах освіти, начальних центрах або в структурних підрозділах підприємства за різними формами навчання за такими видами: підготовка, перепідготовка, підвищення кваліфікації, спеціальне навчання.

2.1. Первинна професійна підготовка (назва кваліфікації)

Первинна професійна підготовка за професією „Апаратник очищення газу” 4 розряду – наявність повної або базової загальної середньої. Без вимог до стажу роботи.

2.2. Перепідготовка (назва кваліфікації)

Перепідготовка з інших професій за професією „Апаратник очищення газу” з присвоєнням професійної кваліфікації „Апаратник очищення газу”

4 розряду – професійна (професійно-технічна) освіта або професійно-технічне навчання на виробництві. Без вимог до стажу роботи.

Перепідготовка з інших професій за професією „Апаратник очищення газу” з присвоєнням професійної кваліфікації „Апаратник очищення газу”

5 розряду – професійна (професійно-технічна) освіта або професійно-технічне навчання на виробництві. Без вимог до стажу роботи.

Перепідготовка з інших професій за професією „Апаратник очищення газу” з присвоєнням професійної кваліфікації „Апаратник очищення газу”

6 розряду – професійна (професійно-технічна) освіта або професійно-технічне навчання на виробництві. Без вимог до стажу роботи.

2.3. Підвищення кваліфікації з присвоєння нового рівня освіти (назва кваліфікації)

Підвищення кваліфікації за професією „Апаратник очищення газу” з присвоєнням професійної кваліфікації „Апаратник очищення газу” 5 розряду. Без вимог до стажу роботи.

Підвищення кваліфікації за професією „Апаратник очищення газу” з присвоєнням професійної кваліфікації „Апаратник очищення газу” 6 розряду. Без вимог до стажу роботи.

2.4. Підвищення кваліфікації без присвоєння нового рівня освіти (назва кваліфікації)

Підвищення кваліфікації згідно з вимогами законодавства та потребами на виробництві не рідше одного разу на п'ять років.

2.5. Спеціальне, спеціалізоване навчання апаратника очищення газу

Щорічне спеціальне навчання з питань охорони праці, протипожежного захисту.

3. Нормативно-правова база, що регулює відповідну професійну діяльність

Кодекс законів про працю України.

Закон України „Про охорону праці”.

Наказ Комітету по нагляду за охороною праці Міністерства праці та соціальної політики України від 09.01.1998 № 4 „Про затвердження Правил безпечної експлуатації електроустановок споживачів”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 10.02.1998 за № 93/2533.

Наказ Міністерства промислової політики України від 14.10.2005 № 387 „Про затвердження Положення про технічне обслуговування устаткування коксохімічних підприємств”.

Наказ Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 26.01.2005 № 15 „Про затвердження Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці та Переліку

робіт з підвищеною небезпекою”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 15.02.2005 за № 231/10511.

Наказ Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 27.03.2007 № 61 „Про затвердження Правил безпеки в газовому господарстві коксохімічних підприємств і виробництв”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 28.04.2007 за № 441/13708.

Наказ Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 27.03.2007 № 62 „Про затвердження Правил охорони праці під час виконання робіт на висоті”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 04.06.2007 за № 573/13840.

Наказ Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 10.06.2008 № 135 „Про затвердження Правил безпеки в коксохімічному виробництві”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 03.07.2008 за № 575/15266.

Наказ Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 22.12.2008 № 289 „Про затвердження Правил охорони праці в металургійній промисловості”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 29.01.2009 за № 87/16103.

Наказ Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 19.02.2013 № 966 „Про затвердження Правил охорони праці під час роботи з інструментом та пристроями”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 25.02.2014 за № 327/25104.

Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 30.12.2014 № 1417 „Про затвердження Правил пожежної безпеки в Україні”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 05.03.2015 за № 252/26697.

Наказ Міністерства соціальної політики України від 05.03.2018 № 333 „Про затвердження Правил охорони праці під час експлуатації обладнання, що працює під тиском”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 10.04.2018 за № 433/31885.

Наказ Міністерства соціальної політики України від 04.07.2019 № 1045 „Про затвердження Положення щодо застосування нарядів-допусків на виконання робіт підвищеної небезпеки в металургійній промисловості та залізрудних гірничо-збагачувальних комбінатах”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 29.07.2019 за № 828/33799.

4. Загальні компетентності

Володіння професійною лексикою.

Здатність діяти в нестандартних ситуаціях.

Здатність працювати у команді.

Здатність раціонально використовувати робочий час.

Здатність лаконічно та чітко передавати інформацію.

Здатність оперативно приймати рішення в межах професійної компетентності.

Здатність застосувати знання на практиці.

5. Перелік трудових функцій (професійних компетентностей за трудовою дією або групою трудових дій, що входять до них), умовні позначення

Умовне позначення	Трудові функції	Професійні компетентності (за трудовою дією або групою трудових дій)	Умовне позначення
А	Початок і закінчення робіт	Здатність отримувати (передавати) інформацію при прийманні-здаванні зміни	А1
		Здатність перевіряти справність та стан обладнання	А2
		Здатність вести робочу документацію при прийманні-здаванні зміни	А3
		Здатність отримувати планово-змінні завдання від безпосереднього керівника	А4
		Здатність здійснювати проходження інструктажу з безпечного проведення робіт	А5
		Здатність керувати роботою підлеглих	А6
Б	Управління процесом очищення коксового/доменого газу	Здатність виконувати пусканалагоджувальні роботи	Б1
		Здатність контролювати процес очищення коксового газу/очищення та охолодження доменного газу	Б2
		Здатність дотримуватись установленного технологічного режиму	Б3
		Здатність здійснювати випуск готової продукції	Б4
В	Огляд, обслуговування та ремонт обладнання, апаратів, механізмів	Здатність здійснювати виведення / введення обладнання в експлуатацію після ремонту	В1
		Здатність здійснювати заміну каталізатора	В2
		Здатність здійснювати дрібні слюсарні роботи	В3
Г	Дотримання норм та правил охорони праці	Здатність забезпечувати особисту безпеку та здоров'я, безпеку та здоров'я оточуючих людей в процесі виконання робіт та під час знаходження на території підприємства	Г1
		Здатність дотримуватись заходів пожежної безпеки і правил поведінки у разі аварії	Г2
		Здатність дотримуватись законодавчих та внутрішньо корпоративних стандартів та положень щодо охорони праці та промислової безпеки	Г3
		Здатність дотримуватись вимог нарядної системи та правил внутрішнього трудового розпорядку	Г4
		Здатність дотримуватись вимог експлуатації небезпечних виробничих об'єктів	Г5
		Здатність дотримуватись вимог нормативно-правових актів з охорони праці, правил безпечної	Г6

		експлуатації газового господарства, правил поведінки з машинами, механізмами, устаткуванням та іншими засобами виробництва, використовувати засоби колективного та індивідуального захисту	
		Здатність приймати участь в ліквідації аварійних ситуацій і аварій	Г7
Д	Надання домедичної допомоги потерпілим від нещасних випадків	Здатність визначати характер ушкодження та ступінь загрози життю та здоров'ю потерпілих від нещасних випадків	Д1
		Здатність надавати домедичну допомогу потерпілим від нещасних випадків та у разі об'єктивного стану здоров'я	Д2
		Здатність дотримуватись вимог нормативно-правових актів з охорони праці, правил поведінки з машинами, механізмами, устаткуванням та іншими засобами виробництва, використання індивідуальних та застосування колективних засобів захисту	Д3
Е	Дотримання норм і правил екологічної безпеки	Здатність вивчати та дотримуватись вимог правил екологічної безпеки	Е1
		Здатність здійснювати збір усіх відходів, які утворилися, роздільно по видах в тару	Е2
		Здатність проводити ліквідацію наслідків розливу нафтопродуктів	Е3

6. Опис трудових функцій (трудові функції; предмети і засоби праці (обладнання, устаткування, матеріали, продукти, інструмент (за потреби); професійні компетентності (за трудовою дією або групою трудових дій), знання, уміння та навички)

Трудові функції	Професійні компетентності	Предмети і засоби праці (обладнання, устаткування, матеріали, продукти, інструменти)	Знання	Уміння та навички
А. Початок і закінчення робіт	A1 A2 A3 A4 A5 A6	Виробничо-технічна документація; стандартні операційні процеси (далі – СОП); контрольно-вимірювальні прилади; засоби індивідуально	А.3.1. Робочу інструкцію апаратника очищення газу А.3.2. Організацію безпечної роботи на ділянці А.3.3. Нормативно-технічну документацію, СОП А.3.4. Норми технологічного режиму А.3.5. Наявність і місце	А.У.1. Передавати / приймати інформацію про стан обладнання, що мали місце протягом зміни несправності та заходи, вжиті щодо їх усунення при прийманні-здачі зміни А.У.2. Готувати робоче місце перед

		го захисту; слюсарний інструмент; основне та допоміжне обладнання	знаходження контрольно- вимірювальних апаратур і засобів пожежегасіння інструментів і приладів А.3.6. Принцип роботи контрольно- вимірювальних приладів А.3.7 Будову і призначення обладнання	початком роботи А.У.3. Проводити огляд основного, допоміжного обладнання, своєчасно виявляти несправності А.У.4. Використовувати спеціальний технологічний інструмент А.У.5. Застосовувати засоби індивідуального захисту А.У.6. Заповнювати рапорт апаратика очистки газу А.У.7. Фіксувати в рапорті всі відхилення А.У.8. Виконувати дії, що спрямовані на нормалізацію відхилень
Б. Управління процесом очищення коксового газу/ охолоджен ня і очищення доменного газу	Б1 Б2 Б3 Б4	Пародистиля тні теплообмінни ки; конденсатори- холодильники; теплообмінни ки кожухотрубча сті; холодильники для розчину; спіральний теплообмінник- охолоджувач розчину; регенератори; насоси; сховище соди; мішалка; шнек; газопроводи; паропроводи; трубопроводи	Б.3.1. Призначення, будову апаратів і обладнання на обслуговуваних об'єктах Б.3.2. Схеми лабораторного контролю Б.3.3. Правила відбору проб Б.3.4. Норми технологічного режиму Б.3.5. Показники контрольно- вимірювальних приладів і автоматики (далі – КВПіА) Б.3.6. Фізико-хімічні основи і сутність технологічного процесу на ділянці Б.3.7. Вимоги Державних стандартів до готової продукції Б.3.8. Норми витрат	Б.У.2. Запускати і зупиняти цикл очищення коксового газу Б.У.3. Застосовувати на практиці СОП, корпоративний стандарт Блокування- маркування- перевірка (далі – БМП), бірочну систему, аналіз безпечного виконання робіт Б.У.4. Відбирати проби Б.У.5. Користуватися контрольно- вимірювальними приладами Б.У.6. Знімати показники приладів КВПіА Б.У.7. Аналізувати

		розчину; збірники розчину і розливів (зумпфи); відстійник; барометричні стоки; прилади КВПіА; відстійники; контрольні відомості; репаратурної води; сирани скрубери; кінцевий газовий холодильник; збірник водо смоляної емульсії; місткість- акумулятор охолодженої води; місткість для збору конденсата пари; бензолові скрубери; збірник смоли, конденсатовідві дники; паропровід із запорною арматурою; градирні; газопроводи коксового газу; теплообмінник и розчину; вакуум-насоси; циркуляційні підігрівачі розчину; збірники регенерованого	сировини, матеріалів	лабораторні проби Б.У.8. Вести документацію (заповнення змінного рапорту) Б.У.9. Виконувати слюсарні роботи Б.У.10. Здійснювати заміри рівнів продукції, температури і щільності Б.У.11. Регулювати технологічний режим у разі відхилень Б.У.12. Обслуговувати обладнання; апарати, механізми (сірчані скрубери, регенератор, збірники, насосне обладнання, теплообмінна апаратура, конденсатовідвідни ки, газопроводи коксового газу) Б.У.13. Проводити аналіз відхилень та пошук рішень Б.У.14. Дотримуватись правил експлуатації устаткування, що обслуговується Б.У.15. Інформувати про всі відхилення від режиму роботи обладнання апаратника нижчої кваліфікації і знаходити спільне рішення проблем Б.У.16. Здійснювати вивантаження і складування соди, приготування содового розчину Б.У.17. Керувати
--	--	--	-----------------------------	---

		розчину; збірник аварійних переливань; збірник звільнення трубопроводів і первинних газових холодильників; холодильник сірководневого газу; збірник утановки введення масла; збірник масла; сховище масла; монжуса; пластинчасті теплообмінники; циклони; сепаратори масла; збірники газового конденсату; збірники фенольної води; первинні газові холодильники. скрубери підвищеного тиску; труби Вентури; дросельна група; газо скидні пристрої; газопроводи доменного газу з запорною арматурою; трубопроводи води системи зрошування з запорною арматурою;		процесом виробництва
--	--	---	--	----------------------

		крапле вловлювач; волого вловлювач; шламові лотки; прилади КВПіА; газопроводи природного і коксового газу; шламові насоси;		
В. Огляд, обслуговуван ання та ремонт обладнання , апаратів, механізмів	В1 В2 В3	Паровий апарат; теплообмінни ки конденсатори- холодильники; теплообмінни ки кожухотрубчаст і; холодильники для розчину; спіральный теплообмінник- охолоджувач розчину; регенератори; насоси; сховище соди; мішалка; шнек; газопроводи; паропроводи; трубопроводи розчину; збірники розчину і розливів (зумпфи); відстійник, барометричні стоки; відстійник і контрольний відстійник сепараторної води; сірчані	В.3.1. Інструкцію з експлуатації обладнання В.3.2. Будову і принцип роботи обладнання В.3.3. Карту БМП, аналізу безпечного виконання робіт В.3.4. Будову контактного апарату В.3.5. Карту щорічного обслуговування В.3.6. Метод „мокрого каталізатору”	В.У.1. Проводити слюсарні роботи В.У.2. Проводити зупинку та запуск обладнання перед / після зупинок відділення (сірчані скруббери, регенератор, збірники, насосне обладнання, теплообмінна апаратура, конденсатовідводи ки, газопроводи коксового газу) В.У.3. Проводити пуск резервного насосного обладнання, керуючись виробничою інструкцією, інструкціями з охорони праці, СОП В.У.4. Здійснювати виведення/ введення насосного обладнання в експлуатацію після ремонту, користуючись інструкцією з охорони праці та виробничою інструкцією, СОП, корпоративним стандартом БМП

		скрубери; кінцевий газовий холодильник; збірник водо- смоляної емульсії; місткість- акумулятор охолодженої води; місткість для збору конденсатора пари; беззолові скрубери; збірник смоли; конденсаторів дві дники; паропровід із запорною арматурою; градирні; насоси; газопроводи коксового газу; конденсатори- холодильники; теплообмінник и розчину; холодильник розчину; вакуум-насоси; циркуляційні підігрівачі розчину; збірники регенованого розчину; збірник аварійних переливань; збірник звільнення трубопроводів і первинних газових холодильників; холодильник		
--	--	---	--	--

		сіро водного газу; збірник установки виведення масла; збірник масла; сховище масла; монжуса; пластинчаті теплообмінники; циклонні сепаратори; масляні збірники газового конденсату; збірники фенольної води; первинні газові холодильники Скрубер підвищеного тиску; труби Вентури; дросельну групу; газо скидні пристрої; газопроводи доменного, коксового та природного газу с запорною арматурою; трубопроводи води системи зрошування с запорною арматурою; крапле вловлювач; волого вловлювач; шламові лотки; прилади КВПіА; конденсатовідвідники;		
--	--	--	--	--

		паропровід із запорною арматурою; газопроводи доменного, коксового та природного газу; ГРП; шламові насоси		
Г. Дотримання правил з охорони праці	Г1 Г2 Г3 Г4 Г5 Г6 Г7	Засоби індивідуального захисту; засоби колективного захисту; засоби пожежогасіння	Г.3.1. Політику та цілі підприємства в галузі охорони праці Г.3.2. Вимоги безпеки, що пред'являються до апаратника очищення газу (загальні вимоги, вимоги безпеки перед початком робіт, під час виконання робіт та під час завершення роботи, основні небезпечні та шкідливі промислові фактори, безпечна організація роботи та утримання робочого місця) Г.3.3. Вимоги щодо застосування, утримання та зберігання спецодягу, спецвзуття та інших засобів індивідуального захисту Г.3.4. Заходи з електробезпеки. Г.3.5. Заходи з пожежної безпеки. Г.3.6. Карту оцінки ризиків. Г.3.7. Перелік та місце зберігання засобів пожежогасіння та аварійного інструменту. Г.3.8. Пожежонебезпечні властивості матеріалів, сировини, напівпродуктів та готового продукту Г.3.9. Позиції плану ліквідації аварій	Г.У.1. Виконувати вимоги нормативних актів з охорони праці, правила поводження з машинами, механізмами, устаткуванням та іншими засобами виробництва Г.У.2. Використовувати засоби колективного та індивідуального захисту Г.У.3. Діяти в аварійних ситуаціях згідно Плану ліквідації аварій Г.У.4. Використовувати первинні засоби пожежогасіння Г.У.5. Виконувати вимоги положень, інструкцій, стандартів за професією та видами робіт Г.У.6. Виконувати правила внутрішнього трудового розпорядку Г.У.7. Виконувати положення колективного договору підприємства Г.У.8. Виконувати вимоги трудової дисципліни та

			Г.3.10. Вимоги законодавчих актів та внутрішніх корпоративних положень охорони праці Г.3.11. Вимоги положень нарядної системи Г.3.12. Правила внутрішнього трудового розпорядку Г.3.13. Положення колективного договору підприємства Г.3.14. Газонебезпечні і вибухонебезпечні місця обслуговуваного об'єкту Г.3.15. Правила охорони праці	регламенту виконання робіт Г.У.9. Проводити аналіз безпечного виконання робіт Г.У.10. Користуватися засобами індивідуального захисту.
Д. Надання домедичної допомоги потерпілим від нещасних випадків	Д1 Д2 Д3	Аптечка (загального призначення) для апаратника очищення газу	Д.3.1. Характер ушкоджень та ступінь загрози життю та здоров'ю потерпілих від нещасних випадків	Д.У.1. Визначати характер ушкоджень та ступінь загрози життю та здоров'ю потерпілих від нещасних випадків. Д.У.2. Надавати домедичну допомогу потерпілим від різних видів травм (ураження електричним струмом, поранення, вивих, перелом, кровотеча, опік та ін.) Д.У.3. Транспортувати потерпілих до місця надання першої медичної допомоги
Е. Дотримання норм і правил екологічної безпеки	Е1 Е2 Е3	Матеріали та інструменти для ліквідації наслідків розливу нафтопродуктів ; тара для відходів	Е.3.1. Політику підприємства в галузі охорони навколишнього середовища Е.3.2. Цілі підприємства в галузі екології Е.3.3. Основи ощадливого підприємства, систему 5С	Е.У.1. Проводити збір відходів виробництва роздільно по видах Е.У.2. Ліквідувати наслідки розливів нафтопродуктів

			Е.3.4. Положення Системи менеджменту навколишнього середовища Е.3.5. Римські законодавства в галузі охорони навколишнього середовища Е.3.6. Реєстр екологічних аспектів свого підрозділу Е.3.7. Інструкцію з поводження з відходами Е.3.8. Наказ про моніторинг розливів нафтопродуктів Е.3.9. Закони України „Про відходи”, ”Про охорону земель”	
--	--	--	---	--

7. Дані щодо розроблення та затвердження професійного стандарту

7.1. Розробник професійного стандарту

Галузева рада з розробки професійних стандартів і стратегії розвитку професійних кваліфікацій Всеукраїнського об'єднання обласних організацій роботодавців підприємств металургійного комплексу „Федерація металургів України”.

7.2. Суб'єкт перевірки професійного стандарту

Спільний представницький орган сторони роботодавців на національному рівні.

7.3. Дата затвердження професійного стандарту

14 грудня 2020 року.

7.4. Дата внесення професійного стандарту до Реєстру професійних стандартів

17 грудня 2020 року.

7.5. Рекомендована дата наступного перегляду професійного стандарту

Грудень 2025 року.
